

„PNRR: Fonduri pentru România modernă și reformată!”

Ghid de asistență pentru stabilirea rezidenței fiscale a cercetătorilor străini

Acest ghid se adresează persoanelor fizice nerezidente care desfășoară activități de cercetare în regiunea de Vest a României și care necesită impozitarea veniturilor realizate pe teritoriul României.

Acest lucru se poate realiza printr-o procedură simplă, care implică inițial **stabilirea rezidenței fiscale**.

I. INTRODUCERE

Ce înseamnă rezidența fiscală?

Rezidența fiscală implică obligația de a plăti impozite pentru veniturile generate în care locuiește și lucrează o persoană în mod obișnuit.

Stabilirea rezidenței fiscale depinde de durata șederii. În România, dacă o persoană petrece mai mult de 183 de zile într-un an fiscal, aceasta este considerată rezident fiscal.

De ce este importantă stabilirea rezidenței fiscale?

- Stabilirea rezidenței fiscale este crucială pentru determinarea corectă a obligațiilor fiscale ale unei persoane. Aceasta permite evitarea dublei impuneri și asigură că **impozitele sunt plătite într-un singur loc** – în țara unde persoana își desfășoară activitatea profesională și își are domiciliul. Astfel, se pot realiza economii semnificative și se pot evita diverse probleme de natură fiscală.
- **Stabilirea rezidenței fiscale este obligatorie** și se bazează pe criteriile specifice stabilite de autoritățile fiscale, cum ar fi: perioada de ședere într-o anumită țară, centrul intereselor vitale (familie, bunuri, activități economice), locul activității profesional și/sau domiciliul permanent.

Prin respectarea acestor criterii, se asigură o impozitare corectă și echitabilă.

Cercetătorii străini interesați să-și stabilească rezidența fiscală în România trebuie să urmeze pașii conform legilor și regulamentelor românești, astfel:

Formulare Fiscale

Formularul "Chestionar pentru stabilirea rezidenței fiscale a persoanei fizice la sosirea în România" trebuie completat și depus la ANAF

01

Recunoaștere CNRED (pentru cercetători dintr-un stat membru UE)

Acordul de Acceptare, Viza de cercetare, Scrisoarea de Acceptare sau Certificatul de recunoaștere de la CNRED (pentru cercetători dintr-un stat membru non-UE)

02

Permis de Ședere pentru Străini

Solicitat la Inspectoratul General pentru Imigrări

03

Înregistrarea Rezidenței:

La biroul de evidență a populației locale

Număr de Identificare Fiscală (NIF)

Solicitat la Agenția Națională de Administrare Fiscală (ANAF)

04

Criteria de stabilire a rezidenței fiscale pentru persoanele fizice, potrivit Convenției de evitare a dublei impuneri a Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică

Principalele elemente care sunt luate în considerare pentru stabilirea rezidenței, potrivit Codului fiscal, sunt:

- **domiciliul în România;**
- **locuința permanentă din România** a persoanei fizice, locuință care poate fi în proprietate sau închiriată sau care rămâne disponibilă oricând pentru această persoană și/sau familia sa;
- **centrul intereselor vitale amplasat în România;** prin centrul intereselor vitale se înțelege locul în care se desfășoară cele mai frecvente și mai apropiate relații personale și economice ale persoanei fizice.
- **persoana fizică este prezentă în România** pentru o perioadă sau mai multe perioade ce depășesc **în total 183 de zile**, pe parcursul oricărui interval de 12 luni consecutive, care se încheie în anul calendaristic vizat.

Dacă o persoană fizică nerezidentă nu face dovada rezidenței într-un stat cu care România are încheiată convenție de evitare a dublei impuneri sau este rezident al unui stat cu care România nu are încheiată convenție și îndeplinește condițiile de rezidență prevăzute de lege, se va considera că este rezident în statul român.

Persoanele fizice nerezidente trebuie să înregistreze chestionarul la organul fiscal central competent, în 30 de zile de la împlinirea termenului de 183 de zile de prezență în România.

În acest caz, persoana respectivă are obligație fiscală integrală în România, fiind supusă impozitului pe venit pentru venitul obținut din orice sursă, atât din România, cât și din afara României, începând cu data de la care aceasta devine rezidentă în România, acesteia fiindu-i eliberat la cerere **certificatul de rezidență fiscală**. În certificatul de rezidență fiscală organul fiscal central competent va certifica anul/anii, respectiv perioada din an, pentru care persoana fizică este rezidentă în România.

Chestionarul poate fi descărcat de pe portalul Agenției Naționale de Administrare Fiscală: www.anaf.ro, secțiunea: „Asistență contribuabili” subsecțiunea „Declararea obligațiilor fiscale”, rubrica: „Toate formularele, cu explicații” și se poate depune depune la registratura organului fiscal central competent, personal sau prin împuternicit sau se poate transmite prin poștă, cu confirmare de primire.

Formularul electronic al chestionarului este publicat pe portalul Agenției Naționale de Administrare Fiscală (www.anaf.ro) secțiunea "Servicii online" rubrica "Descărcare Declarații electronice" - "Descărcare Declarații" și poate fi descărcat de contribuabili utilizând acest [link](#). Astfel, formularul se regăsește sub următoarea denumire: **Z015 - Chestionar pentru stabilirea rezidenței fiscale a persoanei fizice la sosirea în România**

Documentele necesare înregistrării fiscale/Documentele justificative:

Persoanele fizice au obligația de a anexa la „Chestionarul pentru stabilirea rezidenței fiscale a persoanelor fizice la sosirea în România” următoarele documente justificative:

- *copia pașaportului, valabil (cetățenii Uniunii Europene anexează copia pașaportului sau a documentului național de identitate, valabil);*
- *copia cărții de identitate/cărții de rezidență permanente/ permisului de ședere/ certificatului de înregistrare fiscală, emisă/emis de autoritatea competentă din România;*
- *documente care atestă existența unei locuințe în România a persoanei fizice, locuință care poate fi în proprietate sau închiriată sau care rămâne disponibilă oricând pentru această persoană și/sau familia sa;*
- *după caz, certificatul de rezidență fiscală eliberat de autoritatea competentă a statului străin cu care România are încheiată convenție de evitare a dublei impuneri sau un alt document eliberat de către o altă autoritate decât cea fiscală, care are atribuții în domeniul certificării rezidenței fiscale conform legislației interne a aceluia stat, în original sau în copie legalizată, însoțit de o traducere autorizată în limba română;*
- *un document emis de autoritatea fiscală străină care atestă că persoana fizică este scoasă din evidența sa fiscală, după caz, însoțit de o traducere autorizată în limba română;*
- *orice alte documente care pot sta la baza determinării rezidenței persoanei fizice. Certificatul de rezidență fiscală eliberat de autoritatea competentă a statului străin cu care România are încheiată convenție de evitare a dublei impuneri/Documentul eliberat de către o altă autoritate decât cea fiscală este valabil pentru anul/anii pentru care este emis.*

Depunerea chestionarelor:

Depunerea Chestionarelor a fost obligatorie de la data intrării în vigoare a Ordinului ministrului finanțelor publice nr. 74/2012 pentru reglementarea unor aspecte privind rezidența fiscală în România a persoanelor fizice care a fost abrogat prin Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 1099/2016, acesta fiind în vigoare la data prezentului ghid.

În situația în care contribuabilii nu și-au îndeplinit obligațiile declarative potrivit Ordinului ministrului finanțelor publice nr. 74/2012, acestora le revine obligația de depunere a chestionarelor:

- **Chestionarul pentru stabilirea rezidenței fiscale a persoanei fizice la sosirea în România /Set of questions for determining the fiscal residence of the individual on the arrival in Romania**, potrivit Ordinului ministrului finanțelor publice nr. 1099/2016, poate fi accesat [aici](#).
- **Chestionarul pentru stabilirea rezidenței fiscale a persoanei fizice la plecarea din România/Set of questions for determining the fiscal residence of the individual when leaving Romania**, potrivit Ordinului ministrului finanțelor publice nr. 1099/2016, poate fi accesat [aici](#).

Proceduri administrative și financiare în vederea stabilirii rezidenței fiscale pentru cercetătorii străini

Proceduri pentru cercetătorul cu domiciliul într-un stat membru al UE

1. **În vederea angajării** într-un proiect de cercetare, ca cercetător titular al unei diplome de doctor sau absolvent al unor studii superioare, care permit accesul la programe de cercetare sau cercetare postdoctorală obținute în străinătate, este necesară evaluarea nivelului certificatului de studii deținut, a domeniului de studii și a specializării, în raport cu sistemul de învățământ din România. În acest sens, certificatul de studii obținut în străinătate trebuie depus la Ministerul Educației din România, CNRED. **Obținerea echivalenței diplomelor este esențială în momentul angajării în proiectul de cercetare, pentru încadrarea în postul corespunzător nivelului studiilor și specializărilor deținute.** Documentele necesare recunoașterii actelor de studii superioare pentru accesul pe piața forței de muncă din România a cetățenilor străini, pentru diplomele emise în limbile *română, engleză, franceză, spaniolă sau italiană*, pot fi depuse **online**.

Mai multe detalii și procedura completă pentru recunoașterea studiilor se pot găsi [aici](#).

2. **După obținerea recunoașterii și a echivalării certificatului de studii** obținut în străinătate, se va trimite dosarul cu documentele necesare în vederea angajării într-un proiect de cercetare, către o universitate sau o altă instituție de cercetare-dezvoltare (INCD) din Regiunea de Vest a României. **Angajarea se va realiza prin încheierea unui contract de muncă între cercetător și universitate/instituția de cercetare-dezvoltare.**

3. **După angajare și obținerea permisului de ședere, se va putea solicita deschiderea unui cont bancar în România** în care se vor vira sumele aferente drepturilor salariale sau de autor.

După intrarea în România este necesară **solicitarea unui permis de ședere**. Acesta atestă dreptul de ședere în România. Pentru obținerea permisului de ședere se vor depune personal o serie de documente la formațiunile teritoriale ale **Inspectoratului General pentru Imigrări** din județul în care cercetătorul va locui.

Cererea se poate transmite și online, prin <https://portaligi.mai.gov.ro/portaligi/>.

Transmiterea online a cererii și a documentelor necesare nu reprezintă depunerea oficială a documentelor. Termenul legal de soluționare a cererii curge de la data prezentării la ghișeu, în scopul înregistrării cererii și, după caz, a preluării datelor biometrice. Cu ocazia înregistrării cererii și depunerii documentelor la formațiunea teritorială a Inspectoratului General pentru Imigrări, în funcție de situația specifică a fiecărei persoane, este posibil să fie solicitate documente suplimentare față de cele transmise online.

Permisul de ședere este un document necesar și conține un număr din 13 cifre care servește ca număr personal de identificare (CNP).

Mai multe informații [aici](#).

Proceduri pentru cercetătorul cu domiciliul într-un stat non-UE

- 1) Cercetătorul cu domiciliul într-un stat non-UE care intenționează să desfășoare activități de cercetare și dezvoltare într-o unitate de cercetare, pentru mai mult de 90 de zile, trebuie să obțină **Acordul de primire**. Acordul de primire precizează relația juridică între unitatea de cercetare-dezvoltare și cercetător, condițiile de muncă ale cercetătorului fiind stabilite ulterior de către părți, ținând cont de prevederile Cartei europene a cercetătorilor și ale Codului de conduită pentru recrutarea cercetătorilor. Detalii în Art. (4) ORDIN nr. 1006/5.12.2018 (vezi Bibliografia).
- 2) În vederea avizării acordului de primire unitatea de cercetare-dezvoltare autorizată depune la registratura Ministerului Cercetării și Inovării acordul de primire, în trei exemplare, toate având valoare de original. Avizul Ministerului Cercetării și Inovării se va acorda pe formularul „Acord de primire”, în termen de maximum 30 de zile de la solicitarea unităților de cercetare-dezvoltare autorizate.
- 3) Ministerul Cercetării și Inovării va trimite unității de cercetare-dezvoltare autorizate două copii ale Acordului semnat integral. Unitatea de cercetare-dezvoltare poate trimite apoi documentul avizat cercetătorului prin e-mail, care îl poate folosi pentru a obține viza de cercetare necesară.
- 4) Ulterior obținerii acordului de primire **este necesară obținerea vizei de lungă ședere pentru activități de cercetare științifică**, de la misiunile diplomatice și oficiile consulare ale României.

Documentele necesare pentru obținerea vizei de lungă ședere pentru activități de cercetare științifică sunt:

- a. **Acordul de primire** avizat de Ministerul Cercetării și Inovării;
- b. **Certificatul de cazier judiciar** sau alt document cu aceeași valoare juridică, eliberat de autoritățile din țara de domiciliu sau de reședință;
- c. **Asigurarea medicală valabilă** pe perioada valabilității vizei.

Mai multe informații și procedura completă se pot găsi [aici](#).

Obținerea vizei de lungă ședere pentru activități de cercetare științifică este necesară pentru finalizarea contractului de muncă.

5) Un cercetător străin cu reședința în afara Uniunii Europene, titular al unei diplome de doctor sau de absolvire a unor studii superioare de natură să permită accesul la programe de cercetare sau cercetare postdoctorală obținute în străinătate, trebuie să obțină evaluarea nivelului certificatului de studii pe care îl deține, a domeniului de studii și a specializării, în raport cu sistemul de învățământ din România. În acest sens, certificatul de studii obținut în străinătate trebuie depus la Ministerul Educației din România, [CNRED](#).

Informații suplimentare [aici](#).

6) Pentru un cercetător străin cu reședința în afara Uniunii Europene care dorește să aplice pentru un program de studii doctorale/postdoctorale sau pe poziții de cercetător în România, procedura de obținere a recunoașterii studiilor și înscrierea ca cetățean străin va fi diferită. Universitățile care oferă acces la aceste studii stabilesc o perioadă de înscriere online și trimit dosarele candidaților Ministerului Educației pentru verificare și eliberarea Scrisorii de acceptare.

7) Cercetătorii străini cu reședința într-o țară non-UE, care au obținut, după caz, Acordul de primire, Viza de lungă ședere pentru activități de cercetare științifică, Scrisoarea de acceptare, Certificatul de recunoaștere a studiilor de la CNRED și Certificatul de doctorand/postdoctorand, pot depune un dosar cu acte personale la unitatea de cercetare-dezvoltare angajatoare în vederea **încheierii contractului de muncă**.

8) După intrarea în România, trebuie să obțină un permis de ședere. Ultimul pas administrativ este depunerea unei cereri oficiale de permis de ședere la Inspectoratul General pentru Imigrări. Cererea trebuie depusă personal, iar permisul de ședere este important deoarece conține un număr din 13 cifre care va servi drept număr de identificare personală (CNP). Cu permisul de ședere eliberat, cercetătorul poate solicita un cont bancar în România în care se vor vira sumele aferente drepturilor salariale sau de autor.

Informații suplimentare se pot găsi [aici](#).

Toate categoriile de cercetători, indiferent de statul de proveniență în care au fost rezidenți înainte de relocarea în România și care vor obține venituri supuse impunerii în România, sunt obligați să obțină codul NIF.

Cercetătorii care aleg să lucreze online sau pentru care prezența fizică în țară nu este obligatorie pentru a-și desfășura cercetările în proiecte vor solicita Numărul de Înregistrare Fiscală (NIF) la Agenția Națională de Administrare Fiscală (ANAF).

Numărul de identificare fiscală (NIF)

În România, orice persoană fizică care datorează taxe statului român trebuie să poată fi identificată pe baza unui număr de identificare fiscală (NIF).

Numărul de identificare fiscală (NIF) este un cod numeric folosit în scopul declarării obligațiilor fiscale către autorități.

Cetățenii străini care obțin venituri supuse impunerii la sursă, sunt obligați să obțină codul NIF. Pentru obținerea acestuia trebuie să depună Declarația de înregistrare fiscală – formular 030, în termen de maxim 30 de zile de la obținerea primului venit.

Pentru obținerea Codului NIF puteți să vă prezentați fie personal la sediul ANAF, fie să împuterniciți un cetățean român care să vă reprezinte în relația cu autoritățile.

Pentru a obține codul NIF trebuie în primul rând să completați **Formularul 030 de înregistrare fiscală pentru persoanele fizice ce nu dețin un cod numeric personal.**

Pe lângă această declarație se mai depun **următoarele documente:**

- Copia documentului național de identitate sau a pașaportului, după caz;**
- Documentul din care să reiasă motivul pentru care se solicită eliberarea de NIF, cum ar fi copia contractului de muncă încheiat.**
- Împuternicirea legalizată la notar în original și copie după buletin, în cazul în care documentele sunt depuse de un reprezentant român.**

Declarația se depune fie personal, fie prin intermediul unui împuternicit, în format fizic, la autoritatea fiscală, ori la poștă, prin scrisoare recomandată. De asemenea, declarația mai poate fi depusă și online. Declarația trebuie completată o singură dată, cu ocazia obținerii primului venit, a primei înregistrări fiscale.

Codul NIF se obține în termen de 30 de zile de la depunerea documentelor către ANAF. Se poate depune și o cerere de emitere în regim de urgență a documentului, dacă este cazul.

Mai multe informații se pot găsi [aici](#).

Finanțat de
Uniunea Europeană
NextGenerationEU

Planul Național
de Redresare și Reziliență

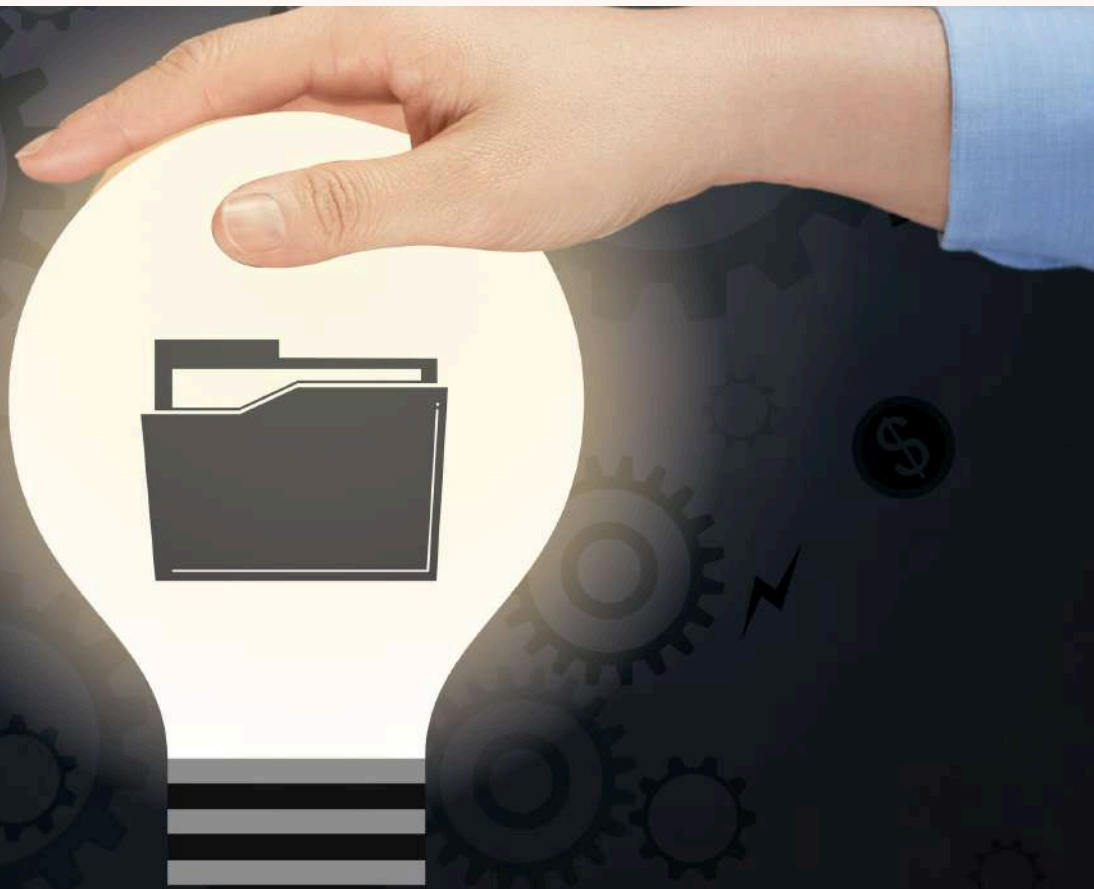

Toate serviciile oferite* de Centrul de Consiliere și Orientare în Cariera de Cercetător - regiunea de Vest cu privire la stabilirea rezidenței fiscale sunt gratuite.

**Pentru cercetătorii veniți la Universitatea de Vest din Timișoara sau în structurile de cercetare ale acesteia, serviciile de asistență cu privire la stabilirea rezidenței fiscale sunt realizate în colaborare cu Departamentul de Relații Internaționale și Departamentul de Resurse Umane ale UVT.*

Pentru mai multe informații, vă rugăm să ne contactați la
adresa: cecoce_vest@e-uvt.ro

Bibliografie:

- ORDIN nr. 1006 din 5 decembrie 2018 pentru aprobarea Normelor metodologice privind procedura de aprobare a acordului de primire a cercetătorilor din țări terțe în scopul desfășurării activităților de cercetare-dezvoltare-inovare în România.
- Ordonanța de urgență nr. 194 din 12 decembrie 2002 privind regimul străinilor în România cu completările și modificările ulterioare
- Hotărârea Guvernului nr. 898 din 7 septembrie 2011 privind stabilirea formei și conținutului permiselor de ședere, a documentelor de călătorie și a altor documente eliberate străinilor
- [Guide to the Tax Residence of Individuals \(EN\)](#)

Link-uri utile:

- [https://bit.ly/ANAF_FiscalForms \(EN\)](https://bit.ly/ANAF_FiscalForms)
- <https://cnred.edu.ro/studii-universitare/>
- <https://cnred.edu.ro/en/recognition-of-higher-education-study-documents-for-third-countries-citizens-to-facilitate-the-access-to-labour-market-in-Romania/>
- <https://igi.mai.gov.ro/en/category/diverseen/free-movement/>
- https://static.anaf.ro/static/10/Anaf/AsistentaContribuabili_r/Conventii/Conventii.htm
- <https://uefiscdi.gov.ro/news-viza-de-lunga-sedere-pentru-activitati-de-cercetare-stiintifica>
- <https://www.anaf.ro/>
- <https://igi.mai.gov.ro/en/citizens-of-eu-eea/>
- <https://uefiscdi.gov.ro/news-viza-de-lunga-sedere-pentru-activitati-de-cercetare-stiintifica>
- **FISCAL FORMS IN ENGLISH**
- [030 Declaration for fiscal registration declaration of entries/declaration of deletion for natural persons who do not have a personal identification number / 030 Declarație de înregistrare fiscală/declarație de mențiuni/declarație de radiere pentru persoanele fizice care nu dețin cod numeric personal \(OPANAF 2034/2022\).](#)

Finanțat de
Uniunea Europeană
NextGenerationEU

Planul Național
de Redresare și Reziliență

„PNRR. Finanțat de Uniunea Europeană – Următoarea Generație UE”

*Material editat de: Centrul de consiliere și orientare în cariera de
cercetător – regiunea de Vest*

*Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială
a Uniunii Europene sau a Guvernului României*

<https://mfe.gov.ro/pnrr/>

<https://www.facebook.com/PNRROficial/>